

“ PETER OSBORNE’NİN KAVRAMSAL SANAT AÇILIMI DOĞRULTUSUNDA ÇAĞDAŞ SERAMİK SANATINDA KAVRAMSAL ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ ”

Prof. Emel ŞÖLENAY *

Arş. Gör. Gökçe ÖZER **

ÖZET

Sanat olgusu ortaya çıktığı dönemden günümüze değin yapılan pek çok sanat eseriyle farklı nitelik ve yorumlar kazanarak gelişmiştir. Bu gelişmeler ve dönüşümler sonucunda 20.yüzyılın ikinci yarısından itibaren içerisinde bulunduğumuz dönem postmodern olarak adlandırılmakta ve sanatın sonu şeklinde değerlendirilmektedir.

Sanatta yaşanan bu büyük dönüşümler pek çok disiplini olduğu gibi seramik sanatını da etkilemiştir. Seramik sanatı 19.yüzyıl ve sonrası sanayi devriminden sonra gelişen teknoloji ve farklılaşan kültürel yapılarla, 20.yüzyılda sanatsal bir disiplin olarak kabul görmüştür. Bu süreçte çağdaş seramik sanatçıların yorumlarıyla, kavrama yönelik eserler ortaya konmuştur.

Kavramsal Sanat ise temelinde düşüncenin yapıta üstünlüğü fikrini barındıran Postmodern dönem içerisinde büyük bir kırılma yaratmış olan bir eğilimdir. Kavramsal sanat, seramik sanatının evrensel nitelik kazanmasına, geleneksel ve modernist üslüba karşı duran kavramsal seramik eserler üretilmesine olanak sağlaması bakımından seramik sanat tarihinde önemli bir yere sahiptir. Postmodernizmin eklektik yapısıyla birleşen kavramsal seramik eserler çağın gerçekliklerinin kavranmasını kolaylaştırırken, geçmişle bağ kurarak belgesel bir nitelik taşımaktadır.

Bu çalışmada, çağdaş seramik sanatında, sanat anlayışında bir dönüm noktası olan kavramsal sanatın önemi ve seramik sanatına katkıları felsefe profesörü ve yazar Peter Osborne'nin kavramsal sanat açılımı doğrultusunda incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Seramik, Postmodernizm, Kavramsal

*Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Eskişehir/TÜRKİYE

**Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Eskişehir/TÜRKİYE

GİRİŞ

Sanat olgusu ortaya çıktığı dönemden günümüze değin yapılan pek çok sanat eseriyle farklı nitelik ve yorumlar kazanarak gelişmiştir. 1900'lerde çağdaş sanat anlayışı ile ortaya çıkan kavram ve düşünceler ürünlerini 1960'lı yıllarda vermeye başlamıştır. Sanatta "postmodern eğilim" olarak adlandırılan 1960 ve sonrası sanat eğilimleri, II.Dünya savaşı sonrasında yaşanan endüstriyel etkileşimlerle, sanat tarihi açısından büyük kırılmaların yaşandığı bir dönem olmuştur.

"Postmodern süreçte sanatın çok yönlü, çok dilli yapısı; deneyimi öne alan ve seri üretim nesnelere üzerinden Post-Duchampyen bir 'yapmama kültürü'nü benimseyen uygulamaların, dahası nesneyle sonuçlanmak zorunda olmayan, dilsel, performatif ve kavramsal önermelerin, teknolojik yeniliklerle uzam ve zaman algısında köklü değişimler sunan sofistike düzeneklerin tümünü birden içeren parçalı, karmaşık ve eklemlili bir yapılaşmayı görünüyor kılıyor." (Şahiner, 2008:35)

Makineleşme sayesinde, seri üretimin artması, teknolojik gelişmelerle kitle iletişiminin kolaylaşması, toplum düzeninde de bir değişime yol açarken, bir ifade aracı olan sanatta dönemin aynası olmuştur. II.Dünya Savaşı sonrası Emperyalizmin başarısı ve ekonominin güçlenmesi ile sanat günlük hayatın bir parçası haline gelmiştir. Bu dönemde, Kapitalizmin içinden doğan, postmodern sanat akımları kısa bir süre sonra hem sistemin hem de klasikleşen sanat anlayışının en sert eleştirmenleri olmuşlardır.

"Postmodern, modernin içerisinde sunulamayana, sunulamayanın kendisinde ileri götüren olacaktır; güzel biçimlerin tesellesini ve elde edilemez olanın kolektif nostaljisini paylaşmayı mümkün kılan bir zevk uzlaşımını inkar edecektir; bunlardan hoşlanmak için değil, sunulamayana güçle bir anlamını veren yeni sunulamaları araştıracaktır." (Lyotard, 1997: 25)

Postmodern sanat eğilimlerden biri olan ve yeni sunulamaları ile karşımıza çıkan Kavramsal Sanat "yaratıda düşünceyi ön plana getiren tavrı" ile sanat dünyasını sarsmıştır.

1. KAVRAMSAL SANAT

Kavramsal sanat, iki dünya savaşı arasında Avrupada ortaya çıkmış (DADA, Sürrealizm, Futurizm Konstruktivizm vb.) olan bazı temel eğilimlerin 1960'lı yıllarda sosyal ve sanatsal alanlarda yeniden keşfedilmesidir. Eğilimin kaynağı Amerika olup daha sonraları başta Fransa, Almanya olmak üzere dünyanın pek çok ülkesine yayılmıştır.

Kavramsal sanat düşüncesi; görsel ya da daha kapsamlı mekansal deneyim ve eğlence nesnesi olarak doğrudan sanat tanımını zorlayarak, 'sanat'ın teorik gücünün evrensel tespiti için geriye dönük (retrospektif) araştırmayı çoğaltmaktadır. Bu nedenle kültürel deneyimlerin farklı formlarını bir araya getiren kavramsal anlayış, sanatla olan ilişkisinin önemli etkileri ile bir dönüm noktasını temsil etmektedir.

Kavramsal sanatın temelinde düşüncenin yapıta üstünlüğü fikri vardır. Başka bir deyişle kavram biçim üzerinde öncelik hakkına sahiptir. Aslında bu Marcel Duchamp'ın hazır nesnesi (ready made) ile eserin biçiminden ziyade ne söylediğine önem vererek yer değiştirmesi önceden

var olan bir görüştür. Ancak Kavramsal Sanat görüntüden daha çok kavrama verilen önem ile sanatı anlam ve amaç açısından daha çok sorgulamıştır.

Tüketim toplumuna karşıt bir tavır olarak kavramsalcular, sanat yapıtının alınıp satılmasına, yapıtlarının ticaret metası haline dönüşürülmesine karşı olmuşlardır.

“Yapıtlarıyla kavramlar ve analizler öneren bu sanatçılar, seyirciyi bunları anlamaya, çözmeye, kendi düşüncesıyla tamamlamaya çağtırlar (Germaner, 1997: 48) ”.

Resim1: Çeşme
Marcel Duchamp, 1917

2. ÇAĞDAŞ SERAMİK SANATI'NIN GELİŞİMİ

Seramik sanatının tarihsel gelişimine baktığımızda kavramsal seramik eser örnekleri daha geç tarihlerde görülmektedir. Çağdaş Seramik Sanatının Kavramsal Sanat ile olan ilişkisini doğru analiz edebilmek için 1950'li yıllardan itibaren Seramik Sanatı'nın gelişiminden bahsetmek gerekmektedir.

Milattan önceki yıllardan günümüze, hayatımızda var olan seramiğin sanatsal bir disiplin olarak kabulü 20.yüzyıla rast gelmektedir. İşlevselliği nedeniyle her dönemde var olan seramik objeler, endüstri devriminin yaşanması sonucunda malzeme çeşitliliği ve fabrikaların kurulmasıyla geri plana atılmıştır. Bu gerileme dönemi önce Arts And Crafts Hareketi ardından da Bauhaus okuluyla son bulmuştur. “Bauhaus Tasarım Okulu'nun içindeki seramik atölyesi, kendine has bir biçimde gelişerek diğer malzeme atölyeleri içinde en sanatsal işler üreten departman olmuştur (İnal,2006:107).” Ancak seramik sanatında özgün arayışlar uzun süre Japonya'da kalan Bernard Leach'in kurmuş olduğu okulla başlamıştır. Leach bu okulda Japonya'da öğrenmiş olduğu kaliteli seramik üretme tekniklerini öğretmiştir. Bu okulun öğrencileri olan Hans Coper, Lucie Rie ve Ruth Duckworth soyut ve dışavurumcu çalışmalarıyla 'seramik sanatı'nın temellerini atmışlardır.

Resim2: Bernard LEACH

Resim3: Ruth DUCKWORTH

Resim4: Hans COPER

Peter Volkous 1950'li yıllarda çağdaş seramik sanatında büyük rol oynayan bir diğer isimdir. Volkous yapmış olduğu büyük heykellerle seramiğin teknik anlamda sınırlarını zorlamış ve gelenekselliği sorgulayarak seramik sanatını farklı boyutlara taşımıştır.

Resim5: Peter VOULKOS
Amerika

Resim6: Lucie RIE

Daha sonraları Miro, Picasso, Leger gibi modern resim sanatının ressamı tarafından da kullanılan seramik, artık herkes tarafından kabul gören bir ifade aracı olmuştur.

Resim7: Seramik Tabak, Miro, 1956

Resim8: Seramik Fincan ve Tabak, Kandinsky, 1923

Resim9: Picasso

1969 yılı sonrasında Funk Sanatı ile güncel ve sanatsal bir dil yakalayan seramik sanatı, post-modern sürece dâhil olmuştur. “Tarih sahnesinde en eski dönemlerden beri rol oynayan seramik sanatının modern sanattan post moderne geçerken eklektik bir yapıya sahip olmasından dolayı, malzeme kullanımı, biçim, renk ve değer olarak oldukça yoğun ve özgün bir üslup kazanmıştır” (Saydan, 2009:34).

Postmodern seramiklerde biçim, renk anlayışı klasik ve modern dönemden oldukça farklıdır.

“Klasik dönemlerden beri süregelen uyum kavramı ve modernist arılaşma, postmodernizm ile yerini uyumsuz uyum ya da ters uyuma bırakmıştır. Bazı sanatçıların yapıtlarında, hiç bir şeyin çıkarılamayacağı ya da eklenemeyeceği yetkin bütün yerine “zor bütün” ya da “parçalanmış bütün” olarak adlandırdıkları özelliklerle karşılaşıyoruz. Yine postmodernistlerin yapıtlarında görülen giriftlik, kargaşa ve zenginlik gibi özelliklerin temelinde de yeni bir toplumsal gerçeklik yatmaktadır” (Saydan, 2009 s:36).

Farklılık gösteren bir diğer öge ise renktir ve, geniş bir skalada sanatçı tarafından bütün coşku ve şiddeti ile çoğu zaman bir simge olarak kullanılmıştır.

Postmodern sürecin içerisinde önemli eğilimlerden biri olan kavramsal sanat, seramik sanatını etkilemesi açısından yukarıda bahsettiğimiz renk ve biçim anlayışının farklılık göstermesine sebep olmuştur. 1960'lı yıllardan itibaren Seramik sanatçılarınin seramiğe kattıkları kavramsal yorumlarla birlikte seramik sanat anlayışı geleneksel ya da işlevsel çömlek anlayışından farklı bir boyut kazanmış, sanat tarihsel süreç içerisinde kuralsal ve standart yorumları terk ederek günümüz sanat anlayışında özgün yorumlarla yerini almıştır.

Resim10: Betty WOODMAN

3. ÇAĞDAŞ SERAMİK SANATINDA KAVRAMSAL ESERLER

Bu çalışmada çağdaş seramik sanatında kavramsal sanatın etkileri araştırılırken Peter Osborne'nin kavramsal sanat sınıflandırması üzerinden bir değerlendirme yapılacaktır. Osborne Marcel Duchamp'ın hazır nesne (Çeşme, 1917) çalışması ile sanatta büyük bir devrim yaşandığını düşünmektedir. Bu devrim sanat eserinin biçimsel özelliklerinin yerine içeriğinin ön plana çıkmasını sağlamıştır. Diğer bir deyişle bu değişim eserde görünümünden daha çok kavramın önemini arttırmaktadır. Sanatta yaşanan bu önem değişikliği ise kavramsal sanatın başlangıcı olmaktadır.

Resim11: Philip MABERRY

Felsefe profesörü ve yazar Peter Osborne Kavramsal sanat eserlerini altı başlık altında toplamıştır. Yapılan inceleme de bu başlıklar çağdaş seramik sanatı sürecinde verilmiş kavramsal seramik eserlerle örneklendirilecek ve eser çözümlenmelerine yer verilecektir

1) Bilgi verme, Performans, Dokümantasyon

Performans sınıflandırmasında seramik sanatındaki eserlere baktığımızda kilin fiziksel özelliklerinin (plastik olma, dayanıklılık vs.) ön planda olduğu görülmektedir.

Nina Hole ve Tom Barnett'ın çalışmalarında; eser önce yaş çamurla inşa edilir, daha sonra kurutularak refrakter kumaştan yapılmış bir battaniye ile kaplanır ve seyirciler önünde gece boyunca pişirilir. Pişirim performansı sonrasında eserler pişirildikleri yerde sabit kalarak sergilenmektedir.

Resim12

Resim13

Resim14

Resim15

Resim16

Resim12-13-14-15-16: Nina Hole'un "fire sculpture" olarak adlandırdığı çalışmalarından 2007 yılında Meksika'da Xalapa şehrinde yapıldığı yapıtı.

Akademisyen ve seramik sanatçısı Louis Katz ise performans çalışmalarında izleyiciyi de içerisine alan interaktif bir yapı görmektedir. “Teaser” isimli çalışmasında sanatçı çay kâselerinden kulaklıklar yapmış ve daha önceden hazırlamış olduğu performans videosunu yansıtarak bu kulaklıklar sayesinde izleyicinin videodaki sesleri duymasını sağlamıştır. Bu performansta büyük tuğla bir enstrüman gibi, çay kaseleri ise kulaklık olarak kullanılarak genel işlevlerinden uzaklaştırılmıştır.

Bir diğer çalışma ise Jim Melchert, Amsterdam’da 1972 yılında yapmış olduğu “Changes: A Performance With Drying Slip” adlı performansdır. Katılımcılar kafalarını sıvı çamuru içerisine batırıp, kuruyana kadar beklemişlerdir. Melchert’e göre bu performans beden bir kaba dönüşmesini anlatmaktadır.

2) Süreç, Sistem, Seri

Sanatçı Mineo Mizuno’nun “COEXISTENCE” (dirlik) adlı yapıtında seramiğin durağan bir obje olmaktan çıkarak, yaşayan ve bir ‘süreç’ barındıran bir objeye dönüştüğünü görmekteyiz. Sanatçı yorumlamış olduğu çakıl taşı formlarının üzerinde yer alan deliklere yosun tohumu dikmiştir. Sergileme mekânına yerleştirilen sulama ve nem sistemi ile yetişen yosunlar sonucunda seramik formun yüzeyi organik bir sır ile kaplanmıştır. Yaşanan bu değişim sergi alanında gerçekleşirken izleyici de yapıt da aynı sürece dahil olmaktadır.

Resim19-20-21: “COEXISTENCE”, Mineo Mizuno

3) Kelime ve İşaret

Bu alanda seramik eserlerde semiyotik ya da dilbilimsel temelli kavramsal içerik tarafından, görsel formun içsel öneminin yadsındığı görülmektedir. Karen Ryan’ın çalışmalarına baktığımızda, sanatçının kullanım amaçlı olan seramik formların üzerine kelimelerle yapmış olduğu yüklemeler, objenin bir tabak olduğunu unutturarak, izleyiciyi üzerinde yer alan kelimenin anlamını ve tasarımını düşünmeye yönlendirmektedir.

Resim17: Teaser, Louis Katz

Resim18: Changes: A Performance With Drying Slip, Jim Melchert

Resim22

Resim23

Resim22-23: Karen Ryan’a ait seramik çalışmalar

2009 yılında İngiltere Bienalinde Neil Brownsword, Alexandra Engelfriet, Torbjørn Kvasbø, ve Pekka Paikkari yapmış oldukları “Marl Hole” adlı projede ise sanatçılar kilin geleneksel şekillendirilme yöntemlerini reddetmişler ve çok ilkel yöntemleri kullanarak yeni bir yaklaşım ortaya koymuşlardır. Dört farklı sanatçının kendine seçtiği alanlarda yapmış oldukları peyzaj çalışmasında Pekka Paikkari, “clay words” olarak adlandırdığı düzenlemesinde seramik sürecine ait kelimeleri “Bagwall, Bisque Fire, Body, Bone Dry” yarım bir şekilde sıvı çamurla yüzeye yazarak seramiğin alışılmış fiziksel yapısını sorgulamıştır.

4) Temellük, Müdahale, Gündelik

Sanatçı Ai Weiwei’ nin çalışmalarında gördüğümüz gibi Kavramsal Sanat’ın bu alt başlığında, kültürel formların başkalaştırılması yerine, onlara yapılan müdahalelerle günlük yaşamın içerisindeki yapıları sanat eserine dönüştürülmüştür.

Ai Weiwei’nin “Field” adlı çalışmasında geleneksel çin porseleni ve motifleri kullanılmıştır. Diğer çalışması olan “Sunflower Seeds” ise Çin’de gerçek boyutlarında ve elde şekillendirilmiş 100 milyon ay çekirdeği parçasından oluşmaktadır. Sanatçı her iki çalışmasında da izleyiciyi ‘Made in China’ fenomeni ile yüz yüze bırakarak günümüzün ekonomik ve kültürel değişimlerini izleyiciye sorgulatmaktadır.

5) Politika ve İdeoloji

Bu alt başlık altındaki çalışmaları, özellikle alternatif veya ast ideolojik konum bilincini arttırmak için açıkça politik-ideolojik çatışmalar odaklı işler olarak açıklayabiliriz. Richard Notkin çalışmalarında sisteme ve bireyin bu dünya düzeni içerisindeki yerine yapılan eleştirileri görmekteyiz. “All Nations Have Their Moment of Foolishness” adlı çalışmasında, her seramik karo üzerinde bombalanmış yaşam alanlarının, dikenli tel ve bombaların, “Guernica” tablosunda yer alan çığlık atan atın rölyefleri yer almaktadır. Rölyefli küçük seramik karolar bütününde Amerika Birleşik Devletleri’nin 41. başkanı George W. Bush portresini oluşturmaktadır. Sanatçı seramik yüzeyde ölüm ve yıkım kavramlarını ikonik anlatımla izleyiciye anlatmaktadır.

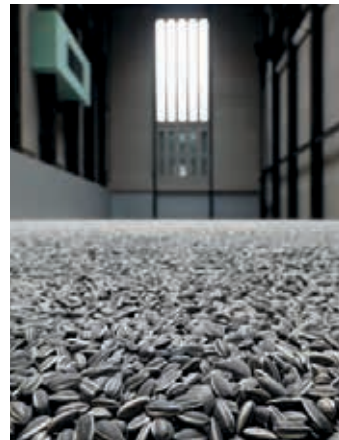
Resim24

Resim24-25: Clay Words ,Pekka pekkari

Resim26: Field, Ai Weiwei

Resim27: Sunflower Seeds, AiWeiwei

Resim28: All Nations Have Their Moment of Foolishness
Richard Notkin, 2006

Resim29: Detail

6) Kurumsal Eleştiri

Kurumsal eleştiri alt başlığındaki örnekler baktığımızda ise kapitalist ve sanat kurumlarındaki oyunlara ve güç ilişkilerine dikkat çeken çalışmaların yapıldığı görülmektedir.

Xue Lei'nin "5" adlı çalışmasında emperyalist bir ülkenin içecek firmasının, teneke formları seramik malzeme ile şekillendirilmiş ve üzerine sömürülen başka bir ülkenin geleneksel motifleri çizilmiştir. Kullanılan bu zıtlıkla sanatçı tarafından kurumun eleştirisi izleyiciye aktarılmaktadır.

Jessica Jackson Hutchins' in çalışmalarına baktığımızda ise seramik sanatındaki geleneksel estetik anlayışının sert bir eleştirisinin yapıldığını görmekteyiz. Sanatçının yapmış olduğu seramik formlar genel estetik anlayışından uzak simetrik olmayan ve düzgün sırlanmayan formlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapmış olduğu formların galerilerde yani eleştirdiği kurumlarda sergilenmesi ise işlerindeki ironiyi açıkça ortaya koymaktadır.

Resim30: "5", Xue Lei, 2007

Resim31-32: Loveseat and Bowls, Jessica Jackson Hutchins, 156.2 x 105 x 133.4 cm, 2008

SONUÇ

Postmodernizm ile sanatın kuralsal yapısından kurtulması, sanatçılar için özgür alanlar açmıştır. Günümüzde çağdaş seramik sanatçıları eserlerini geleneksel ve tarihi unsurları özgün yorumlarıyla harmanlayarak, standart ve gelenekçi veya estetik kaygılar gütmeyen sunmaktadır. Bu çalışmalarda seramiğin farklı malzemelerle bütünleşerek (mix-media), sanat izleyicisine sunulması seramik sanatını heykelsi bir boyuta taşımıştır. Böylelikle seramik sanatı etkisi altında kaldığı geleneksel stillerden kurtulmuştur. Postmodern seramik sanatçıları bütün bu yeniliklerle güncel ve sanatsal bir dil yakalamış ve seramik sanatını evrensel boyuta taşımışlardır. Kavramsal Sanat'ın sunmuş olduğu gerek düşünsel gerekse biçimsel önerilerle, gündelik yaşantımızda kullandığımız nesnelere fetişleştirip sembolik bir dil haline getiren seramik sanatçıları, eserleriyle yeni bir boyut açarak seramik sanatında kavramsal sanatın önünü açmışlardır.

KAYNAKLAR

- AKDENİZ**, Halil (1995). *Plastik sanatlarda günümüz sanat eğilimlerinin düşünsel dayanakları ve bunun çağdaş Türk sanatına yansımaları üzerine bir değerlendirme*, Anadolu Sanat, Nisan, Sayı: 3, Sayfa: 9-34.
- ANTMEN**, Ahu (2010). *20 yüzyıl Batı sanatında Akımlar*, 3.basım, Sel Yayıncılık, İstanbul.
- BAUDELAIRE**, Charles (2007). *Modern hayatın ressamı, İletişim yayınları*, İstanbul
- BELL**, Julian (2009). *Sanatın Yeni Tarihi*, Çev: U. Ceren Ünlü, Nurçin İleri, Rana Gürtuna ,1. Basım, Doğu Grubu İletişim Yayıncılık Tic. A.Ş., İstanbul.
- DANTO**, Arthur C. (2010). *Sanatın sonundan sonra : çağdaş sanat ve tarihin sınır çizgisi*, Çev: Zeynep Demirsü, Ayrıntı yayınları, İstanbul.
- GERMANER**, Semra (1997). *1960 sonrasında sanat*, Kabalcı Yayınevi, İstanbul.
- GİDERER**, Hakkı Engin (1995). *Kavramsal Sanat*, Anadolu Sanat, Sayı:3, Sayfa 51-64, Eskişehir.
- HANÇERLİOĞLU**, Orhan (2000), *Felsefe Sözlüğü*, 12. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- HARRISON**, Charles & **WOOD**, Paul (2003). *Art in Theory*, Blackwell Publishing, USA.
- İNAL**, İnsel (2006). *20. Yüzyılda Yeni İfade Arayışları ve Seramik Sanatı*, Seramik Türkiye Dergisi. Ocak -Şubat. sayı 13, sayfa 106 - 113.
- LITTLE**, Stephen (2008). *İzmler Sanatı Anlamak*, Çev: Derya Nüket Özer, Yem Yayınları, İstanbul.
- LYNTON**, Norbert (2009). *Modern Sanatın Öyküsü*, Çev: Cevat Çapan, Sadi Özış, 4. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- LYOTARD**, Jean François (1997). *Postmodern durum*, Çev: Ahmet Çiğdem, Vadi Yayınları, Ankara.
- OSBORNE**, Peter (2002). *Conceptual Art*, Phaidon Press Limited, London.
- SAYDAN**, Yeliz (2009). *Postmodernizmin Seramik sanatına Etkileri*, Yüksek Lisans Tezi, ÇOMÜ-BAP Proje no: 11/2009, Çanakkale.
- SCHWARTZ**, Judith S. (2008). *Confrontational Ceramics, 1st Edition*, A & C Black Publishers Limited, London
- ŞAHİNER**, Rifat (2008). *Sanatta Postmodern Kırılmalar ya da Modernin Yapıbozumu*, Yeni İnsan Yayınevi, İstanbul.
- YILMAZ**, Mehmet (2006). *Modernizmden Postmodernizme Sanat*, 1. Baskı, Ütopya Yayınevi, Ankara.
- WAAL**, Edmund de (2003). *20th Century Ceramics, 1st Published*, Thames & Hudson Ltd, London.

“ THE ANALYSIS OF CONCEPTUAL STUDIES ON CONTEMPORARY CERAMICS ART IN LIGHT OF PETER OSBORNE’S CONCEPTUAL ART INITIATIVE ”

Prof. Emel ŞÖLENAY *

R. Assist. Gökçe ÖZER **

ABSTRACT

Ever since it emerged to present, the art fact has developed by getting different qualities and comments with many art works. As a result of these developments and transformations, the period which we are in since the second half of the 20th century is called Postmodernism and considered to be end of the art

These efficient transformations as influenced the ceramic art as many disciplines. In the 20th century, ceramic art has been accepted as an artistic discipline with the 19th century and later by industrial revolution, the developing of technology and differing cultural structures. In this process, conceptual art works were created by contemporary ceramic artists’ interpretations.

Conceptual art is a trend which created a big break in the postmodern period, which is based on the idea that is thought, has superiority to the art work. In the ceramic art history, conceptual art history has an important place because of enabling of the creating ceramic art works which stands against the traditional and the modernist style. Conceptual ceramic art works, which combine with eclectic nature of postmodernism, has a documentary feature by establishing a link with the past while make it easy to grasp realities of era.

In this study, the importance of conception art, which is a milestone in the art conception and its contributions to ceramic art, are examined according to philosophy professor and author Peter Osborne’s conceptual art initiative.

Keywords: Art, Ceramic, Postmodernism, Conceptual

---

*Anadolu University, Fine Arts Faculty, Ceramic Department, Eskisehir/TURKEY

**Anadolu University, Graduate School of Fine Arts, Department of Ceramic Arts, Eskisehir/TURKEY

INTRODUCTION

From its first appearance till today, the concept of art has developed acquiring different qualities and interpretations by means of many works of art that have been created so far. With the understanding of contemporary art, the concepts and thoughts that appeared in 1900s started to produce its works of art in 1960s. Appeared in 1960 and after it, the art movements called “postmodern movements” had been an era where significant breaking points were experienced in the industrial interactions after World War II and these breaking points were significant in the history of art.

“In postmodern process, the multidimensional and multilingual structure of art makes it possible to see a complicated structuring that has many pieces and includes all the sophisticated mechanisms that provide radical reforms in the perception of time and extend by means of technological innovations; applications that prioritize experience and that adopt a Post-Duchampyen “culture of not doing” based on mass-produced objects; linguistic, performative and conceptual statements that do not necessarily have to result in a finished object” (Şahiner, 2008, p:35).

With mechanization, while increase in mass production and that mass communication has become easier with the technological developments has caused a transformation in societal order, art that is a tool for expression has become a mirror of the era. With the success of imperialism after World War II and economy’s becoming stronger, art has become a part of daily life. In this era, postmodern art movements that appeared in the era of capitalism have become the harshest critiques of both the system and the undervaluation of art that became classic.

“The postmodern would be that which, in the modern, puts forward the unrepresentable in presentation itself; that which denies itself the solace of good forms, the consensus of a taste which would make it possible to share collectively the nostalgia for the unattainable; that which searches for new presentations, not in order to enjoy them but in order to impart a stronger sense of the unrepresentable” (Lyotard, 1997, p: 25)

As being one of the postmodern art movements, conceptual art that appears with its new representations has shaken the world with its disposition that prioritizes creative thinking.

1. CONCEPTUAL ART

Conceptual art is the rediscovery of some main movements in different social areas and art in 1960s. These art movements (DADA, surrealism, futurism, constructivism, productivism) appeared in Europe in the period between the two world wars. The origin of the movement is America and then, it expanded to many parts of the world, mainly in France and Germany.

Thought of conceptual art increases retrospective search to universally determine the theoretical power of ‘art’ by forcing the definition of art as visual or more far-reaching spatial experience

*Figure1: FOUNTAIN
Marcel Duchamp, 1917*

and being the direct object of fun. For this reason, conceptual understanding that combines different forms of cultural experiences represents a turning point with the important effects of its relationship with art.

In the core of conceptual art, there is the idea of superiority of thought over work. In other words, concept has priority over form. Indeed, replacing Marchel Duchamp's ready-made object with work of art by giving importance to what it tells rather than its shape existed as an idea earlier. However, conceptual art questioned art in terms of meaning and aim by giving importance to concept more than appearance.

“As an opposite attitude towards consumer society, conceptualists have opposed to trading the work of art and transformation of their work into a trade commodity. These artists, who propose concepts and analysis in their works, calls the audience to understand, work out and complete these concepts and analysis with their own thinking (Germaner, 1997: 48) ”.

2. DEVELOPMENT OF CONTEMPORARY CERAMIC ART

When the historical development of ceramic art is examined, examples of conceptual ceramic works of art were seen in later dates. In order to analyze the relation between contemporary ceramic art and conceptual art correctly, there is a need for mentioning the development of ceramic art starting form 1950s.

From the years BC till today, acceptance of ceramics, that has been our lives, as an artistic discipline happened in the 20th century. Ceramics objects, which exist in every period of time owing to their functionality, became less popular with the establishment of new factories and the variety in materials as a result of industrial revolution. This stagnation period ended with first the Arts And Crafts Movement and afterwards with the Bauhaus school. “By developing individually, the ceramic workshop in the Bauhaus School of Design became a department producing the most artistic works among the other material workshops (İnal,2006:107).” On the other hand, seeking for authenticity in ceramic art started with the school established by Bernard Leach who had stayed in Japan many years. In this school, to produce quality ceramic, Leach taught the techniques that he learned in Japan. Among the learners in this school, Hans Cooper, Lucie Rie and Ruth Duckworth established the foundations of ‘ceramic art’ with their abstract and expressivist works.

Figure2: Bernard LEACH

Figure3: Ruth DUCKWORTH

Figure4: Hans COPER

Peter Volkous is another name who played an important role in contemporary ceramic art in 1950s. With the huge statues that he did, Volkous forced the limits of ceramic in terms of technique and moved ceramic art to different dimensions by questioning traditionalism.

Figure5: Peter VOULKOS

Resim6: Lucie RIE

Ceramic, used by many modern artists such as Miro, Picasso and Leger, then became a tool for expression accepted by many people.

Figure7: Ceramic Plate, Miro, 1956

Figure 8: Ceramic Cup and Plate ,1923,Kandinsky

Figure9: Picasso

After 1969, ceramic art, which reached a contemporary and artistic language, was included in post-modernism. “Because ceramic art, which played an important role in history from ancient times, has an eclectic structure while moving from modern to postmodern, it acquired an authentic and solid expression in terms of form, color and value” (Saydan,2009:34).

Postmodern ceramics are quite different from modern period in terms of the understanding of form and color.

“The concept of harmony and modernist purification, started in classical period and continued its existence, was replaced by opposite harmony or inharmonious harmony. In some of the artists’ works, we see features that they named as “impossible whole” or “separated whole” instead of whole that nothing can be added or extracted. There lies a new societal reality under the features such as intricacy, chaos and richness that are seen in post modernist works” (Saydan, 2009 p:36).

Another feature that differed, color has been mostly used as a symbol in a large spectrum by the artists with all their passion and rigor.

As mentioned above, as being one of the most important movements within the postmodern period, conceptual art caused ceramic art to differ in terms of a new understanding of color and form. Starting from 1960s, ceramic art acquired a new dimension different from traditional art and an understanding of functional pottery by means of the conceptual understanding that ceramic artists brought and gained its place with authentic works in today's art by leaving the formal and standard interpretations.

Figure10: Betty WOODMAN

CONCEPTUAL ART WORKS IN CONTEMPORARY CERAMIC ART

In this study, by researching the effects of conceptual art on the contemporary ceramic art, will be an evaluation with Peter Osborne's conceptual art classification. Osborne believes that Marcel Duchamp's read-made art work (Fountain, 1917) caused a great revolution in art. This revolution has led that morphological features are important than functional features. In other words, this change increased the importance of concept rather than form of art work. This important change became the beginning of conceptual art.

Figure11: Philip MABERRY

Philosophy professor and writer Peter Osborne collected conceptual art works under six headings. In this article, under those headings there will be examples of conceptual ceramic art and their analysis.

1)Instruction, Performance, Documentation

When works of art in ceramic art that are under the heading of performance are examined, the physical characteristics of clay (e.g. being plastic, durability etc.) are seen to stand in the forefront.

In the works of Nina Hole and Tom Barnett, work of art is first built by, the work is first built by wet clay, and then after drying, it is covered with a blanket made of refractor clothing and fired all night long in front of the audience. After the firing performance, works are presented in their original place of firing.

Figure:12

Figure:13

Figure:14

Figure:15

Figure:16

Figure12-13-14-15-16: Nina Hole's Fire Sculptures

In the works of art of professor and ceramic artist Lois Katz, interactive features that include the audience can be seen. In his work called “Teaser”, the artist made earpieces by using tea cups. Reflecting the performance video that he prepared earlier, he made it possible the audience to hear the sound in the video by means of these earpieces. In this performance, using tea cups as earpieces and a big brick as an instrument, these objects are diverted from their basic functions.

Figure17: Teaser, Louis Katz

Another work is Jim Melchert’s performance in 1972, named “Changes: A Performance With Drying Slip”. The participants sank their heads into wet clay and they stayed like that until it dries. For Melchert, it depicts the transformation of body into container.

Figure18: Changes: A Performance With Drying Slip, Jim Melchert

2) Process, System, Series

In Mineo Mizuno’s work of art named “Coexistence”, ceramic, transforms form a stationary object to an object that lives and includes a ‘process’. The artist planted moss seeds into the holes on the pebble forms that he interpreted. The by means of the moisture and watering system installed in the exhibition area, the surface of the ceramic form was covered with organic glaze. While his transition occurs in the exhibition area, both the audience and the work of art is included in the process.

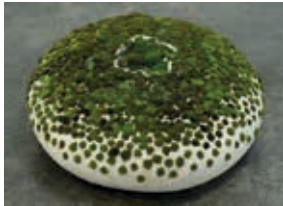

Figure19

Figure20

Figure21

Figure19-20-21: “COEXISTENCE”, Mineo Mizuno

3) Word and Sign

In the ceramic works of art in this area, by means of semiotic or linguistic-based conceptual content, the internal importance of visual form is negated. When Karen Ryan’s works are examined, by means of words, meanings that the artist loaded on the ceramic forms, which are designed for usage, make the audience forget that the object is actually a plate and lead them to think about the meaning of the word on the plate and its design.

Figure22

Figure23

Figure22-23: Karen Ryan’s work

In 2009, in England, Bienalinde Neil Brownsword, Alexandra Engelfriet, Torbjørn Kvasbø, and Pekka Paikkari, in their project called “Marl Hole”, refused traditional clay shaping methods and presented a new approach by using very primitive techniques. In the landscaping work that four different artists made in the area that they chose for themselves, in his arrangement that he called “clay words”, Pekka Paikkari questioned the ordinary physical structure of ceramic by writing half of the words of ceramic process with wet clay, “Bagwall, Bisque Fire, Body, Bone Dry”.

4) Appropriation, Intervention, Everyday

As seen in the works of Ai Weiwei, in this the subheading of conceptual art, instead of metamorphosing cultural forms, structures used in daily life are transformed into a work of art by treating them.

Ai Weiwei’s work, named “Field”, traditional chinaware porcelain and motifs were used. His other work named “Sunflower Seeds” is comprised of 100 million sunflower seeds in their original sizes and hand-shaped in China. In his both of works, the artist makes the audience question today’s financial and cultural changes by making the audience face the ‘Made in China’ phenomenon.

5) Politics and Ideology

The works under this subheading can be defined as the works focused on political-ideological conflicts in order to increase the consciousness of alternative or sub-ideological status. In Richard Notkin’s works, criticisms towards system and individual’ place in the ordinary world can be seen. In his work named “All Nations Have Their Moment of Foolishness” there are bombed places, barbed wire and bombs and the relief work of the screaming horse in the painting, “Guernica” in each ceramic tile. The small ceramic tiles with relief work comprise the portrait of the 41st president of the United States George W. Bush. The artist iconically expresses the concepts of death and destruction on ceramic surface.

Figure24

Figure24-25: Clay Words ,Pekka pekkari

Figure26: Field, Ai Weiwei

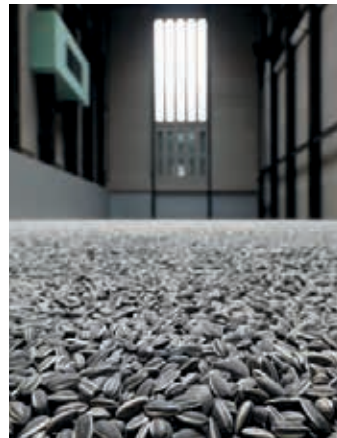

Figure27: Sunflower Seeds, AiWeiwei

Figure28: All Nations Have Their Moment of Foolishness
Richard Notkin, 2006

Figure29: Detail

6) Institutional Critique

When the examples under the subheading of institutional critique are examined, it is seen that works that draw the attention to power relations and plays in capitalist and art institutions.

In Xue Lei's work named "5", tin forms of a drink company of one of the imperialist country were shaped by ceramic material and traditional motifs of an exploited country were drawn on these forms. By using this contrast, critique of an institution is transmitted to the audience by the artist.

When Jessica Jackson Hutchins's works are examined, there is a harsh critique of traditional understanding of esthetics in ceramic art. The ceramic forms that the artist created appear as asymmetrical forms that are difficult to put orderly and far from the understanding of esthetic. That the forms made by the artist exhibited in the galleries, in the institutions where the works of art are criticized, points out the irony.

Figure30: "5", Xue Lei, 2007

Figure31-32: Loveseat and Bowls, Jessica Jackson Hutchins, 156.2 x 105 x 133.4 cm, 2008

CONCLUSION

With postmodernism, arts' releasing from its fundamentalist structure provided free spaces for artists. Today, contemporary ceramic artists exhibit their works by blending traditional and historical elements with their authentic interpretations, without thinking about standard, traditional or aesthetic concerns. In such works, exhibiting ceramic by mixing it different materials (mix-media) has carried ceramic art to statue-like dimension. By doing so, ceramic art are released from traditional styles. Postmodern ceramic artists have reached a contemporary and artistic language with all these innovations and have carried ceramic art to a universal dimension. With both intellectual and formal suggestions that conceptual art presented, the ceramic artists, who turned the objects that we used in our lives into a symbolic language by making them fetishist objects, leded the conceptual art bay opening up a new dimension in ceramic art with their works.

REFERENCES

- AKDENİZ, Halil** (1995). *Plastik sanatlarda günümüz sanat eğilimlerinin düşünsel dayanakları ve bunun çağdaş Türk sanatına yansımaları üzerine bir değerlendirme*, *Anadolu Sanat*, Nisan, Sayı: 3, Sayfa: 9-34.
- ANTMEN, Ahu** (2010). *20 yüzyıl Batı sanatında Akımlar*, 3.basım, Sel Yayıncılık, İstanbul.
- BAUDELAIRE, Charles** (2007). *Modern hayatın ressamı, İletişim yayınları*, İstanbul
- BELL, Julian** (2009). *Sanatın Yeni Tarihi*, Çev: U. Ceren Ünlü, Nurçin İleri, Rana Gürtuna ,1. Basım, Doğuş Grubu İletişim Yayıncılık Tic. A.Ş., İstanbul.
- DANTO, Arthur C.** (2010). *Sanatın sonundan sonra : çağdaş sanat ve tarihin sınır çizgisi*, Çev: Zeynep Demirsü, Ayrıntı yayınları, İstanbul.
- GERMANER, Semra** (1997). *1960 sonrasında sanat*, Kabalıcı Yayınevi, İstanbul.
- GİDERER, Hakkı Engin** (1995). *Kavramsal Sanat*, *Anadolu Sanat*, Sayı:3, Sayfa 51-64, Eskişehir.
- HANÇERLİOĞLU, Orhan** (2000), *Felsefe Sözlüğü*, 12. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- HARRISON, Charles & WOOD, Paul** (2003). *Art in Theory*, Blackwell Publishing, USA.
- İNAL, İnsel** (2006). *20. Yüzyılda Yeni İfade Arayışları ve Seramik Sanatı*, *Seramik Türkiye Dergisi*. Ocak -Şubat. sayı 13, sayfa 106 - 113.
- LITTLE, Stephen** (2008). *İzmler Sanatı Anlamak*, Çev: Derya Nüket Özer, Yem Yayınları, İstanbul.
- LYNTON, Norbert** (2009). *Modern Sanatın Öyküsü*, Çev: Cevat Çapan, Sadi Öziş ,4. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- LYOTARDL, Jean François** (1997). *Postmodern durum*, Çev: Ahmet Çiğdem, Vadi Yayınları, Ankara.
- OSBORNE, Peter** (2002). *Conceptual Art*, Phaidon Press Limited, London.
- SAYDAN, Yeliz** (2009). *Postmodernizmin Seramik sanatına Etkileri*, Yüksek Lisans Tezi, ÇOMÜ-BAP Proje no: 11/2009, Çanakkale.
- SCHWARTZ, Judith S.** (2008). *Confrontational Ceramics*, 1st Edition, A & C Black Publishers Limited, London
- ŞAHİNER, Rıfat** (2008). *Sanatta Postmodern Kırılmalar ya da Modernin Yapıbozumu*, Yeni İnsan Yayınevi, İstanbul.
- YILMAZ, Mehmet** (2006). *Modernizmden Postmodernizme Sanat*, 1. Baskı, Ütopya Yayınevi, Ankara.
- WAAL, Edmund de** (2003). *20th Century Ceramics*, 1st Published, Thames & Hudson Ltd, London.

